

MESTNA OBČINA CELJE, KOMISIJA MLADI ZA CELJE

Prisotnost angleščine in krajšav v mladostniškem slengu

Raziskovalna naloga

Avtorja:

Jan Orehov, 9. a

Amadej Prepadnik, 9. a

Mentorja:

Črt Močivnik, prof. SLO

Brigita Ornik, predm. učit. TJ

Celje, marec 2019

I. osnovna šola Celje

Prisotnost angleščine in krajšav v mladostniškem slengu

Raziskovalna naloga

Avtorja:

Jan Orehov

Amadej Prepadnik

Mentorja:

Črt Močivnik, prof. SLO

Brigita Ornik, predm. učit. TJ

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, marec 2019

Povzetek

Sodoben način komunikacije prek e-medijev povzroča spremembe tudi v jeziku, zlasti med mladimi govorci. Besede v mladostniškem slengu se hitro spreminjajo in zamenjujejo z novimi. Veliko besed in besednih zvez je prevzetih iz angleščine, zato je najina raziskovalna naloga zastavljena interdisciplinarno. Za raziskavo te teme sva se odločila na podlagi vsakdanjih pogovorov oz. komunikacije prek družbenih omrežij oz. v SMS sporočilih.

Mladostniki uporabljamo krajšave, emotikone in besede iz tujih jezikov. Pri tvorjenju sporočil se mladostniki približujemo govorjenemu jeziku in (ne)namerno kršimo pravopisna pravila in norme zapisanega knjižnega jezika. Odstopanja se kažejo pri zapisovanju krajšav, velike in male začetnice, v uporabi ločil, v zapisih z velikimi oz. malimi tiskanimi črkami.

V raziskovalni nalogi ugotavlja prisotnost angleških izrazov in krajšav v mladostniškem jeziku. Izpostavlja, da je v ospredju zlasti stilno učinkovanje in jezikovna norma. Zadnja podrobnejša klasifikacija krajšav je opredeljena v Slovenskem pravopisu (2001), vendar predstavljenega pojava, tj. uporabo kratic med mladostniki, ki odstirajo vse razsežnosti sodobnega jezika, ni predvidel.

Ključne besede: mladostniški sleng, krajšave, kratice, angleščina, slovenščina

Abstract

Modern way of communication using e-media changes the language especially among youth/juvenile which can be observed as fast changing and replacing of words being used in the slang. Many words and phrases are adopted from the English language, therefore, our research paper is interdisciplinary based. We decided for this topic based on the daily communication through social media and text messages (SMS).

The youth/juveniles uses/use abbreviations, emoji, and words from foreign languages. When texting the written language gets closer to the spoken one. As a consequence, the rules of orthography and the norms of literary language get broken. The deviation from the literary language can be seen in the way of writing abbreviations, capitalizing words, using punctuation marks, and writing blocks of text in lowercase or uppercase.

In this work the presence of English phrases and abbreviations in the language used by youth/juveniles is investigated. Style effect and language norm are set in the focus. The latest modern classification of abbreviations is defined in the Slovene Normative Guide (2001). However, it did not foresee the presented phenomenon of using acronyms among youth/juveniles, which reflects the comprehensiveness of the modern language.

Key words: juvenile/youth slang, abbreviations, acronym, English, Slovene

ZAHVALA

Rada bi se zahvalila gospodu Črtu Močivniku in gospe Brigiti Ornik, mentorjema najine raziskovalne naloge, ki sta naju na poti raziskave ves čas spremljala in nama pomagala s koristnimi nasveti.

Mentorici Brigiti Ornik se zahvaljujeva tudi za pomoč pri prevodu povzetka v angleščino.

Kazalo vsebine

1 Uvod	5
1.1 Metodologija, opis raziskovalnega problema	5
1.2 Hipoteze	6
2 Teoretični del	7
2.1 Kratice in krajšave	7
2.2 Mladostniški sleng	9
2.3 Komunikacija	10
2.3.1 Pogovorno komuniciranje	10
2.3.2 Pisno komuniciranje	10
2.4 Družbena omrežja in SMS-anje	11
2.4.1 Družbena omrežja	11
2.4.2 SMS-anje	12
2.5 Frazeologija	12
3. Anketa	13
3.1 Podatki o anketirancih	13
3.2 Rezultati ankete	14
4. Sklepne ugotovitve	19
5. Zaključek	20
Viri in literatura	21

KAZALO SLIK

Slika 1: Primeri kratic	7
Slika 2: Primer kratic	8
Slika 3: Primeri kratic	8

Vse slike so posnetki zaslona s spletnega omrežja Instagram.

1 Uvod

1.1 Metodologija, opis raziskovalnega problema

S pogovori se v vsakdanjem življenju neprestano opominjamo, da smo socialna bitja, ki potrebujemo bližino (so)človeka. Osnova pogovora je jezik, ki je lahko materni ali tuji oz. jezik okolice. Zadnje čase pa se v okviru slovenščine med mladimi govorci vse bolj uporablja tudi (angleški) sleng. Mladostniški sleng je v sodobnem načinu življenja med vsemi funkcijskimi zvrstmi doživel še največ sprememb. Sodoben način komunikacije, zlasti prek e-medijev, narekuje hitro in kratko sporočilnost. Slednjo dosežemo z uporabo kratic in emotikonov. Pri uporabi kratic pa je vse bolj opazna uporaba angleških izrazov, ki prodirajo v slovenščino predvsem zaradi globalne uporabe družbenih omrežij.

Najina naloga je zastavljena interdisciplinarno, preučujeva preplet dveh jezikov – angleščine in slovenščine v mladostniškem slengu. Velika in prepoznavna značilnost mladostniškega slenga so kratice, njihovo stilno učinkovanje znotraj jezikovnega polja. Najpogosteje se pojavljajo v angleških dopisnih seznamih in novičarskih skupinah, pa tudi za manj ustaljene fraze.

Pri svojem raziskovanju sva uporabila naslednje metode:

- a) metodo anketiranja,
- b) metodo dela z viri in literaturo,
- c) metodo obdelave podatkov.

A. Anketiranje

To metodo sva uporabila, ker sva želela preveriti in raziskati poznavanje ter uporabo kratic in emotikonov med različnimi starostnimi skupinami. Uporabila sva jo predvsem, da bi potrdila oz. preverila najine hipoteze.

B. Obdelava virov

Brez te metode pri raziskavi ne gre, saj je ključna za pridobivanje različnih informacij. V teoretičnem delu sva se osredotočila predvsem na knjižne vire, saj so ti bolj zanesljivi. Pri pridobivanju informacij glede uporabe angleških krajšav oz. kratic sva uporabila tudi spletne vire, zlasti pregled družbenih omrežij, ki jih občasno uporabljava ali pa so prosto dostopna.

C. Obdelava podatkov

Po končani anketi sva opravila analizo vseh pridobljenih podatkov, tako sva dokončno preverila podatke in potrdila oz. zavrnila najine hipoteze, ki sva si jih zastavila ob začetku najine raziskovalne poti.

1.2 Hipoteze

Na osnovi pregledane literature in lastnih spoznanj sva si zastavila naslednje hipoteze.

1. hipoteza

Angleščina se pogosto pojavlja v vsakdanjih pogovorih.

2. hipoteza

Pogosto je prisotno krajšanje značilnih (angleških) besednih zvez (RTM, FSM, NWM, LP).

3. hipoteza

Mladostniki v e-dopisovanjih uporabljajo neknjižne/prevzete besede iz angleščine.

4. hipoteza

Mladostniki pri tvorjenju sporočil zaradi čim bolj doslednega približevanja govorjenemu jeziku ter nepoznavanju pravil namerno/nenamerno kršijo norme zapisanega knjižnega jezika.

Hipoteze sva preverjala s pomočjo ankete, analizo/obdelavo podatkov in različnih pisnih ter spletnih virov. Ker sva želela pridobiti zanesljive podatke in ustrezne ugotovitve, sva analizo opravila natančno. Z nasveti mentorjev, predlagala sta nama dodatne preverbe, sva se obrnila tudi na najine sošolce – na živi leksikon mladostniškega slenga. Ta pomoč je bila zelo dobrodošla, saj sva lahko vsako (angleško) frazo/krajšavo/kratico preverila, kako deluje v praksi, v e-komunikaciji prek družbenih omrežij ali prek SMS-ov.

2 Teoretični del

2.1 Kratice in krajšave

Kratice je ustaljena okrajšava večbesednih imen, običajno (vendar ne nujno) iz začetnih črk. Pišemo jo brez pik, torej SSKJ in ne S.S.K.J.

Posebna kategorija kratic so črkovalne kratice, ki jih v nasprotju z drugimi kraticami ne beremo kot besede, temveč črkujemo.

Kratke kratice imajo seveda več pomenov, zato jih običajno v nekem sobesedilu napovemo oz. zapišemo, da ne prihaja do dvoumnosti (Rolih 2014: 23, Rode 1974: 214).

Kratice v slovenščini:

kratice	pomen
RTM	rad/-a te 'mam.
LP	lep pozdrav
MMG	mimogrede
NP	ni problema
PMSM	po mojem skromnem mnenju
FSM	fajn se 'mej
SMZ	se mi zdi

LOL Laugh out loud	OMG Oh my god	ILY I love you
PPL People	IDK I don't know	TBH To be honest
BTW By the way	THX Thanks	SMH Shaking my head
AMA Ask me anything	JK Just kidding	IMO In my opinion
IKR I know right	FYI For your information	BRB Be right back
GG Good game	IDC I don't care	TGIF Thank God it's Friday

Kratice v angleščini:

Slika 1: Primeri kratic

kratice	pomen (angleško)
AFAIK	kolikor vem (as far as I know)
AFK	stran od tipkovnice (away from keyboard)
BTW	mimogrede (by the way)
FYI	v védenje (for your information)
IMHO	po mojem skromnem mnenju (in my humble opinion)
IMO	po mojem mnenju (in my opinion)
LOL	krohotam se (laughing out loud)
M8	prijatelj (mate, m+eight)
OTOH	po drugi strani (on the other hand)
ROFL	valjam se od smeha (rolling on floor, laughing)
L8R	kasneje (later, l+eight+r)
YGM	dobil si mail (you got mail)
IOW	z drugimi besedami (in other words)
FTR	ponovljeno za vsak slučaj (for the record)

FTW	zmaga (for the win)
IYD	samo v sanjah (in your dreams)
GR8	fino ali krasno (great, gr+eight)
SUM1	nekdo (someone, some+one)
KIT	se slišimo/vidimo, ostajava v stiku (keep in touch)
LMK	opozori me (let me know)
SOL	resno brez sreče (severely out of luck)
IBTL	tik pred zaklepom (in before the lock)
ASAP	takoj ko bo možno, ali čim prej (as soon as possible)
TIA	vnaprej hvala (thanks in advance)
OMG	o moj bog (oh my god)
BRB	takoj bom nazaj (be right back)
TYT	vzemi si čas (take your time)
WOOT	premagali smo nasprotno ekipo (we owned the other team)
TNX	hvala (thanks) - tudi THX
WTF?	Kaj za vraga? (what the f**k?)
BBL	pridem kasneje (be back later)
HLIT	kako bedno (how lame is that)
4€	za vedno (for ever)
4YEO	samo za tvoje oči (for your eyes only)

(vir: poznavanje kratic/pomoč prijateljev, sošolcev)

2.2 Mladostniški sleng

Neknjižni jezik oz. mladostniški sleng je razviden tudi iz sledečih primerov, ki jih navajava.

Sm se pelala z busom, k me je pr frendici en model čaku, da sva šla pol v city, k je bil tm en party.

Sori, sam tok mi je bed, da je itak ful bz.

Skensli tisto bejbo, poklič jo na mobilca, čist ti bo lajf zafurala.

(primeri uporabe neknjižnega jezika oz. slenga, lastni primeri)

Vozila sem se z avtobusom, saj me je pri prijateljici čakal znanec, da bi šla z njim potem skupaj v mesto, kjer je bila zabava.

Oprosti, ampak meni je zelo žal, da je dolgočasno.

Pusti tisto punco, poklič jo preko mobilnega telefona, ker ti bo drugače uničila življenje.

(pretvorba v knjižni jezik)

Na podlagi teh primerov opozarjava zlasti na stilno učinkovanje, kadar uporabljamo sleng oz. prevzete besede iz angleščine. Pomen oz. pristnost se pri pretvorbi, ki je včasih lahko tudi nekoliko nesmiselna, povsem izgubi.

Mladostniki pri komuniciranju uporabljajo t. i. internetni sleng oz. mladostniški sleng. Internetni sleng se je razvil in se uporablja na spletu. Poznanih je mnogo široko uveljavljenih kratic, ki nastopajo pri sporazumevanju na spletu. Uporabljajo se v elektronski pošti, neposrednem klepetu, na spletnih straneh in zadnje čase vse bolj tudi pri pošiljanju kratkih sporočil SMS. Seveda jih je večina v angleščini oz. vezanih na angleščino, kakšna pa je tudi že poslovenjena.

Sleng je neformalna govorica, ki ni prepoznana kot standardna za jezik ali narečje govorca, a je razširjena v določenih okoljih kot izraz socialne pripadnosti. Najbolj razširjen je med mladimi. Sleng se spreminja hitreje od knjižnega jezika in se uporablja v neformalnih govornih položajih.

Za sleng so značilni evfemizmi, milejši izrazi, in prevzete besede oziroma besedne zveze. Tako v slovenski sleng danes vdirajo večinoma besede iz angleščine, nekdam pa so bile prisotne tudi besede iz nemščine in srbohrvaščine (Toporišič 2007: 214).

2.3 Komunikacija

2.3.1 Pogovorno komuniciranje

Pogovor je oblika komunikacije, pri katerem izmenjujemo informacije. Poteka ustno, v obliki dialoga. Zanj je značilno, da si sogovorca vlogi sporočevalca in naslovnika izmenjujeta.

V vsakdanjem življenju ljudje uporabljamo različne vrste pogovorov, da bi z njimi dosegli različne namene. Izbiramo med raziskovalnim pogovorom (ko iščemo nove podatke), prepričevalnim pogovorom (ko skušamo sogovorca prepričati, da stori neko dejanje ali sprejme naše mnenje; to storimo z navajanjem razlogov) in pogajalnim pogovorom (ko z nekom v pogovoru usklajujemo različni mnenji in skušamo priti do dogovora). Pomembno je, da se zavedamo, da s svojim načinom pogovarjanja in izbiro zvrsti jezika razkrivamo tudi sebe.

V neuradnih zasebnih pogovorih je značilna raba neknjižnega jezika. Predvsem mladi v pogovorih marsikdaj uporabljajo neknjižno zvrst – sleng. Gre za govorico, ki je čustveno obarvana, vključuje izraze iz tujih jezikov, predvsem angleščine, nemščine in hrvaščine, in se hitro spreminja (Erjavec 1998: 66).

2.3.2 Pisno komuniciranje

Pri pisnem komuniciranju je nosilec sporočila pisava (pisna, tiskana) – to je tako imenovani grafični zapis govorice. Sporočila posredujemo neposredno (pisno) ali posredno, preko telekomunikacijskih naprav (faks, elektronska pošta, družabna omrežja ...).

Pri oblikovanju pisnih sporočil se moramo zavedati, da so le-ta, za razliko od verbalnih (govorjenih), trajna, hkrati pa prejemnik sporočila ne vidi naše neverbalne komunikacije (npr. obrazne mimike, gest), ki bi lahko dopolnila sporočilo.

Ne glede na vrsto in namen pisnega sporočila (osebno pismo, literatura, zapiski, poslovno pismo, elektronska pošta ...) je pri pisnem komuniciranju pomembno upoštevati značilnosti prejemnika in nekatera pravila (Stramljič Breznik 2000/2001: 196):

- opredelitev osnovne teme
- smiselno členitev besedila (nagovor, uvod, jedro, zaključek ...)

- primerno dolžino besedila
- omejeno število sporočil v besedilu (največ 5–7)
- ustrezen slog in način izražanja
- pravilno rabo jezika, upoštevanje pravopisnih pravil
- oblikovanje besedila (pisava, razmik, velikost črk ...)

2.4 Družbena omrežja in SMS-anje

2.4.1 Družbena omrežja

Družbena omrežja (socialna omrežja) so aplikacije, spletne storitve, platforme ali strani, ki gradijo in odražajo družbene mreže ali družbene odnose med ljudmi, ki imajo npr. skupne interese in/ali aktivnosti. Te spletne aplikacije posameznikom omogočajo:

- ustvarjanje javne ali delno javne podobe znotraj omrežja;
- oblikovanje seznamov uporabnikov, s katerimi so povezani in
- prikazovanje in pretok njihovih seznamov povezav in povezav drugih v omrežju.

Strani spletnih družbenih omrežij omogočajo uporabnikom deljenje zamisli, dejavnosti, dogodkov in interesov znotraj svojih omrežij – zagotavljajo sredstva za interakcijo med uporabniki preko interneta (elektronska pošta, takojšnje sporočanje), »brez konvencionalnih omejitev materialnih virov, bližine in začasnosti«.

Prav tako pa lahko s pomočjo spletnih družbenih omrežij posameznik gradi novo obsežnejšo mrežo poznanstev in pridobiva nove prijatelje. Vsi ti spletno zgrajeni odnosi oz. omrežja zajemajo ogromno število uporabnikov interneta, katerih članstvo (participacija) ni trdno – »je izjemno tekoče, z nizkimi socialnimi stroški povezanimi z vstopom ali izstopom.« Družbena omrežja so tako kot številne druge mreže nekako urejena s pridihom naključnosti. To pa zato, ker si še tako naključne stike, s katerimi se povežemo v večjo mrežo, ne izberemo čisto naključno. Vsak posameznik ima zavestno ali nezavedno v mislih nekatera merila in pričakovanja, ki naj bi jim njegovi (novi) prijateljski stiki zadostili.

Povezovanje uporabnikov v številna spletna družbena omrežja ne pomeni zatona njihovih medosebnih stikov, pač pa le še spodbudi njihovo željo po komuniciranju z ljudmi okoli sebe (v realnem in virtualnem svetu). Še več, strani spletnih družbenih omrežij so postale popularne strani, kjer se razširja kultura mladih, spodbujajo njihovi medosebni odnosi in izmenjujejo kulturni artefakti. Paradokсно pa naj bi ravno z uporabo tovrstnih strani, kot sta npr. Facebook in MySpace, številni pripadniki spletnih družbenih omrežij ogrožali raven svoje medosebne interakcije. Spletna družbena omrežja so tako učinkovit in na številnih področjih uporaben pripomoček pospeševanja prodaje, reklamiranja, povezovanja s poslovnimi partnerji ali prijatelji, izobraževanja ipd. (Erjavec 1998: 80).

2.4.2 SMS-anje

Sistem kratkih sporočil (SMS – *Short Message Service*) je del GSM sistema za izmenjavo do 160 črk dolgih sporočil med mobilnimi telefoni in standardiziran leta 1985. Nekateri ponudniki omogočajo tudi daljša sporočila, vendar jih razbijejo na več sporočil, ne daljših od 160 znakov. Storitve je dosegljiva tudi preko interneta oz. spletnih strani (npr. Najdi.si). Storitve so plačljive ali pa vsebujejo reklamno sporočilo. Novejša tehnologija, ki omogoča tudi (dokaj omejen) prenos multimedijske vsebine, se imenuje MMS (Erjavec 1998: 83).

2.5 Frazeologija

Frazeologija je nauk o stalnih besednih zvezah (frazemih), hkrati pa je tudi drugo poimenovanje za same stalne besedne zveze. Tako je frazeologija hkrati jezikoslovna disciplina (enota tako leksikalne kot skladenjske ravnine) in fond frazeoloških enot (govori se o frazeologiji nekega jezika).

Moderna frazeologija se je kot veda osamosvojila v strukturalizmu, in sicer ko se je njen predmet raziskovanja razmejil od drugih predmetov jezikoslovnega raziskovanja. Mejniki za vstop frazeologije kot moderne jezikoslovne vede v slovensko jezikoslovje predstavlja *Slovar slovenskega knjižnega jezika* (1970), ki je v slovarskih člankih vseboval frazeološko gnezdo, vendar ločeno od terminološkega. Tako lahko v tem primeru govorimo o razumevanju

frazeologije v ožjem pomenu. Čeprav gre za pomemben premik na področju frazeologije, pa je v njem zaznati precej pomanjkljivosti.

V sedemdesetih in osemdesetih letih se je s proučevanjem frazeologije poleg Jožeta Toporišiča ukvarjal tudi Matej Rode. Raziskovanju besednih zvez se je posvetila tudi Ada Vidovič Muha, v osemdesetih letih pa je začela frazeologijo proučevati Erika Kržišnik (Vrbinc 1998: 112, Kržišnik Kolšek 1989/90: 136).

3. Anketa

3.1 Podatki o anketirancih

Anketa (priloga k tej nalogi) je bila opravljena med osnovnošolci in srednješolci v mesecu decembru in januarju. Na vzorcu skoraj 40 anketiranih oseb sva pridobila podatke, ki so nama koristili pri interpretaciji oz. preverbi najinih hipotez. Anketirala sva osebe v razponu od 14 do 16 let, saj sva mnenja, da je mladostniški sleng v tem obdobju že dodobra razvit, pa tudi uporaba družbenih omrežij in SMS-ov je v tej populaciji več kot 90-odstotna.

Spol	moški: 14	ženski: 24
Razred	8. razred	12
	9. razred	18
	1.letnik	8
	Skupaj	38

Stopnja izobraževanja osnovna šola – OŠ: 30
srednja šola – SŠ: 8

3.2 Rezultati ankete

Vprašanje: Ali pogosto uporabljate emotikone/smajlije?

a) Da → 30 b) Ne → 8

Ugotovitve

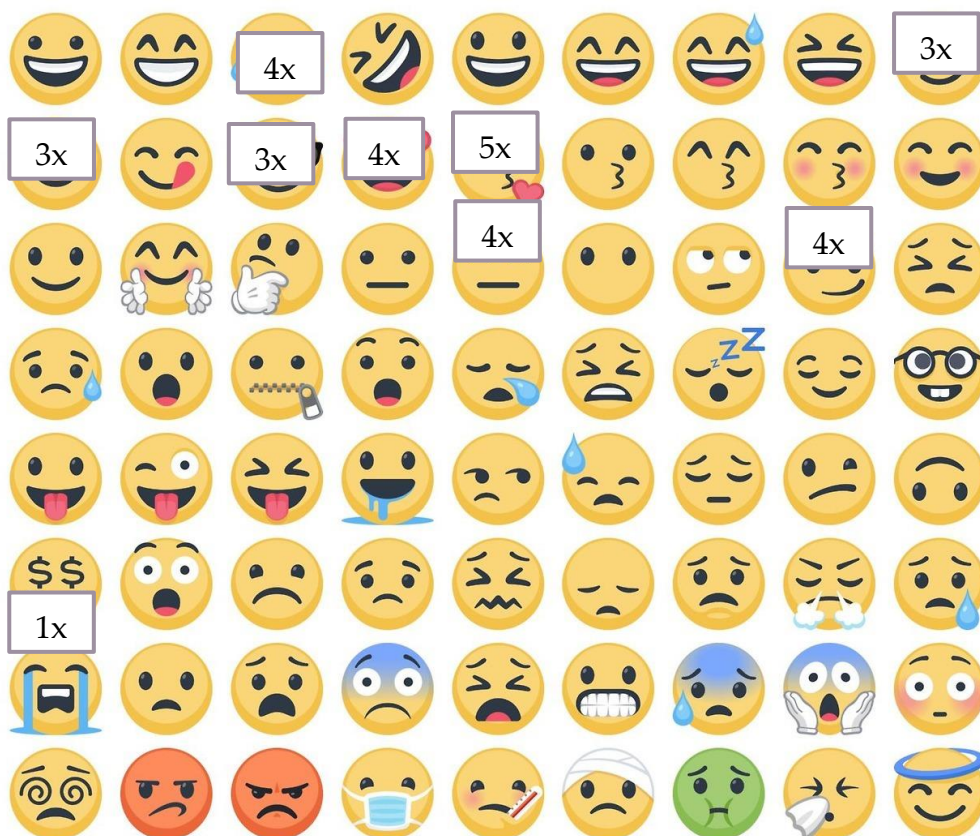
Kar trideset od osemintridesetih učencev je odgovorilo z »DA«, kar pomeni da večina učencev velikokrat uporablja emotikone in da je ciljna starostna skupina, ki sva jo izbrala, primerna baza za najino raziskovalno področje.

Vprašanje/navodilo: Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z da, obkrožite, katere od teh emotikonov največkrat uporabljate (obkrožite jih lahko več).

Ugotovitve

Ta rezultat naju je presenetil, saj sva menila, da so v uporabi skoraj vsi emotikoni, vendar jih je uporabljenih samo nekaj (ponovitve so razvidne iz spodnje slike).

8. razred

Ugotovitve

Najmlajša starostna skupina najine ankete (8. razred, 14 let) pričakovano uporablja raznolike emojikone. Presenetilo naju je dejstvo, da vsi ti emotikoni predstavljajo predvsem čustva in čustveno izražanje.

9. razred

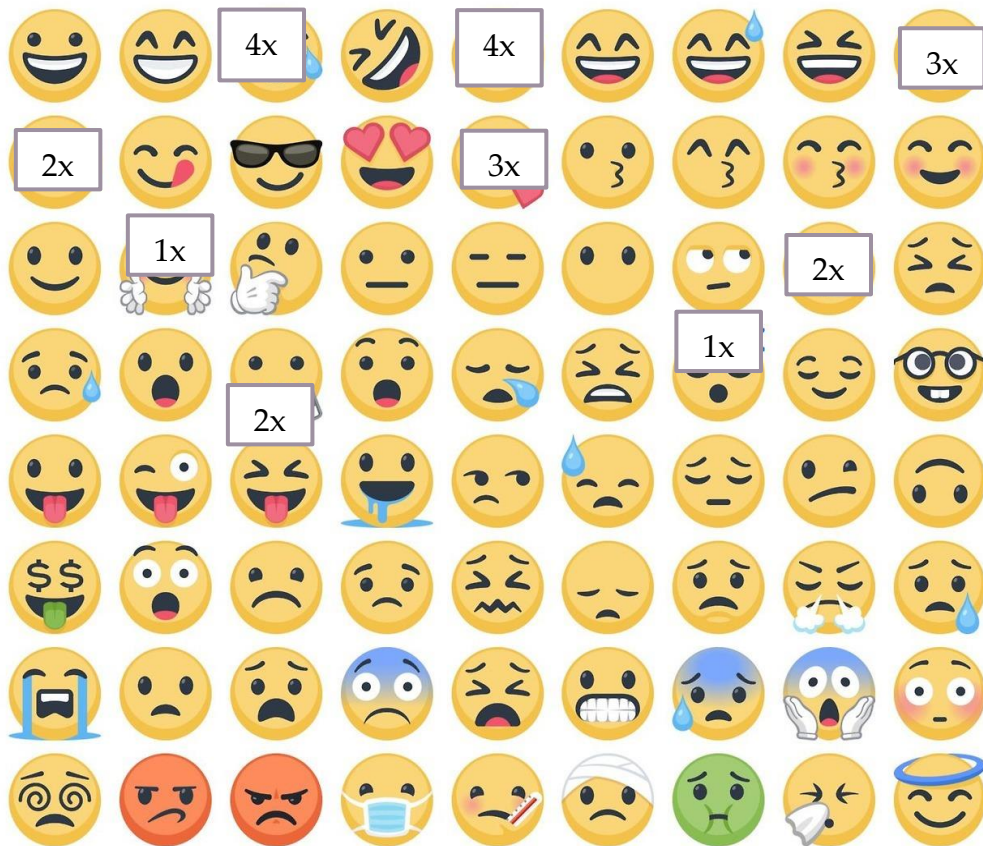

Ugotovitve

Srednja starostna skupina (9. razred, 15 let) prav tako kot prejšnja skupina uporablja predvsem emojikone, ki predstavljajo čustva. Zanimivo pa je, da je večina teh emotikonov enakih oziroma podobnih. Sva mnenja, da se uporaba emotikonov v obdobju enega leta ne spreminja.

V nadaljevanju sva zajela še eno starostno skupino, gre za 1. letnik srednje šole, torej za dijake, ki so v povprečju stari 16 let.

1. letnik

Ugotovitve

Pri najstarejši starostni skupini (1. letnik, 16 let) pa pride do preobrata. Začnejo se uporabljati tudi emotikoni, ki kažejo določena dejanja, npr. objem, spanje itd.

Vprašanje: Ali poleg emotikonov uporabljate kakšne kratice iz angleščine?

a) Da → 35 b) Ne → 3

Ugotovitve

Angleške kratice uporabljajo skoraj vsi anketiranci.

Vprašanje/navodilo: Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z da, prosim napišite katere kratice največkrat uporabljate.

Učenci/dijaki so največkrat napisali naslednje kratice:

- OMG (14)
- LOL (20)
- OK (23)

- MBY (12)
- LY (18)
- BRB (16)
- WTF (24)
- IDK (15)
- IDC (19)
- TNX (13)

Ugotovitve

Uporablja se več kratic, kot sva menila, da se jih, vendar so nekatere uporabljene večkrat.

Vprašanje: Ali te kratice uporabljate tudi v pogovorih?

a) DA → 10 b) NE → 10 c) Občasno → 19

Ugotovitve

Kratice naj bi bile namenjene predvsem pisnemu izražanju, saj za kratice porabimo manj časa kot za pisanje celih povedi, vendar jih učenci/dijaki precej uporabljajo tudi v pogovorih. Zakaj je temu tako, je težko zaključiti, morda z vidika pomembnosti oz. opaznosti v družbi.

Vprašanje: Katere od spletnih/družabnih omrežij najpogosteje uporabljate?

- Snapchat: 22
- Instagram: 24
- Facebook: 12
- Viber: 2
- Youtube: 16

Ugotovitve

Pričakovati bi bilo, da sta Facebook in YouTube najpogosteje uporabljeni socialni omrežji, vendar je iz rezultatov ankete možno razbrati, da sta ju Instagram in Snapchat opazno prehitela.

Vprašanje: Ali poznate pojma frazem in frazeologija?

a) Da → 8 b) Ne → 16 c) Znano mi je → 14

Ugotovitve

Učenci/dijaki so premalo seznanjeni s pojmom frazeologija, kar bi sicer morali vedeti, saj se s tem pojmom srečajo tudi pri pouku slovenščine in tujih jezikov.

Vprašanje/navodilo: Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z da, kako bi nekomu, ki teh pojmov ne pozna, razložili, kaj je frazem oz. frazeologija?

FRAZEM/-I

- izrazi (4),
- pregovori (2)
- besedne zveze (1)
- izražanje čustev (1)

FRAZELOGIJA

- veda, ki raziskuje pregovore (5)
- veda o frazemih (3)

Ugotovitve

Kljub temu da precej malo učencev/dijakov pozna pojem frazeologija, so njihovi odgovori precej natančni in v okviru smiselnega pomenskega polja.

4. Sklepne ugotovitve

H 1: To hipotezo lahko na podlagi anketnih vprašalnikov delno potrdiva, saj je večina učencev/dijakov potrdila najino domnevo, da se angleščina pogosto uporablja v vsakdanjih pogovorih (v raznih oblikah, kot npr. sleng, kratice ...). Sicer pa ne moreva popolnoma potrditi, da se uporabljajo angleške besede oz. angleški sleng, lahko pa potrdiva, da se uporabljajo angleške kratice.

H 2: To hipotezo sva ovrgla, čeprav sva ugotovila, da se uporablja veliko kratic. Prišla sva do ugotovitve, da se izjemno redko uporabljajo slovenske verzije kratic (RTM, NP idr.).

H 3: To hipotezo lahko prav tako potrdiva le delno. Prišla sva do ugotovitev, da je v vsakdanjih/fizičnih pogovorih res prisotna angleščina. Ne pa čisto tako, kot sva domnevala. Na podlagi ankete lahko dokaževa, da je angleščina na svojevrsten način prisotna preko kratic, in sicer je kar 29 anketirancev na vprašanje, ali uporabljajo kratice iz angleščine, odgovorilo z da ali občasno.

H 4: Hipotezo sva potrdila, saj na podlagi najin角度ških opazanj in na podlagi anketnih vprašalnikov lahko potrdiva uporabo neknjižnih besed, besednih zvez in oblik pogovora, katerega del so tudi kratice. Čeprav mnogo kdo to dela nenamerno, to vseeno ni dovolj dobro opravičilo za zanemarjanje slovenskega knjižnega jezika.

5. Zaključek

V zaključku bi rada povedala, da nama je bilo tovrstno raziskovanje na področju slovenskega (knjižnega) jezika in slenga zelo zanimivo. Z vključevanjem tujega jezika – angleščine sva svojo nalogo zastavila interdisciplinarno in na podlagi hipotez prišla do določenih zaključkov. Jezik je na srečo živ, se spreminja, odziva na družbene spremembe, kar potrjuje tudi pred kratkim izdan *Slovar novejšega besedja*.

Raziskovanje mladostniškega slenga in njegova vpetost v komuniciranje prek e-medijev, družbenih omrežij ter SMS-ov odpira vedno nova vprašanja in ponuja raznovrstne odgovore. Tema je zanimiva, pravzaprav bi jo lahko čez nekaj let ponovno preučila, saj se je že v času najinega raziskovanja razvilo kup novih oblik spletnega mreženja in posledično tudi spletnega komuniciranja.

Za samo raziskovanje sva potrebovala veliko znanja, ki sva ga črpala iz knjižnih in spletnih virov. Nisva pa si pomagala le z njimi, temveč tudi z anketnim vprašalnikom, ki nama je bil pri raziskovanju in analizi podatkov v veliko pomoč.

Najino raziskovanje želiva zaključiti z mislijo, ki jo je izrekla oz. zapisala Rita Mae Brown: »Besede imajo skrit vpliv, kakor ga ima Luna na plimovanje«.

Dodava naj, da imajo besede, ki jih mladi izrekamo oz. pišemo vpliv na prihodnost slovenščine oz. na kateri koli jezik. Zavedanje o negovanju materinščine je pomembno, če se izraziva metaforično, še posebej ob plimi, ko jezik vsrka vse, kar mu je ponujeno, in ob oseki, ko naj se osvobodi in odloži, kar zanj ni sprejemljivo in ga siromaši.

Viri in literatura

- ŽAGAR, France (1980/81): Poučevanje frazeologije v osnovni šoli. V: Jezik in slovstvo Ljubljana. 178–179.
- VRBINC, Marjeta (1998): Frazeološke enote, njihov status in vključevanje v slovarje. Doktorska disertacija. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- ROLIH, Maša (2014): Različni vplivi na jezik mladih. Jezik: Jezikoslovni zapiski. Letnik 20, številka 1.
- STRAMLJIČ BREZNIK, Irena (2000/2001): Komunikacijski ali sporočanjejski frazemi; letnik 46, številka 5. 191–200.
- RODE, Matej (1974): Poskus klasifikacije krajšav. Slavistična revija. Številka 2. 213–219.
- KRŽIŠNIK KOLŠEK, Erika (1989/90): Frazeologija v osnovni in srednji šoli. Ljubljana; letnik XXXV, številka 6. 134–141.
- GANTAR, Polona (2007): Stalne besedne zveze v slovenščini: Korpusni pristop. Ljubljana; Založba ZRC, ZRC SAZU.
- TOPORIŠIČ, Jože (2007): Slovenska slovnica. Maribor: Založba Obzorja.
- ERJAVEC, K. (1998): Mladi in mediji. Ljubljana: Zveza prijateljev mladine.

PRILOGA (anketa)

ANKETA

Spoštovani,

sva Jan Orehov in Amadej Prepadnik, devetošolca I. osnovne šole Celje. Odločila sva se, da bova naredila raziskovalno nalogo na temo prisotnosti angleščine v slengu med mladostniki. Da bi lažje prišla do ugotovitev, sva se odločila izvesti tudi **anonimno** anketo med osnovnošolci in srednješolci.

Že vnaprej se ti/vam zahvaljujema za sodelovanje.

1. Spol (obkroži): **M** **Ž**

2. Obiskujem: **OŠ, razred:** _____ **SŠ, letnik:** _____

3. Ali pogosto uporabljaš emotikone/smajlije?

a) Da b) Ne

4. Če si na prejšnje vprašanje odgovorili z da, obkroži razpoložljive emotikone, ki jih največkrat uporabljaš (obkrožiš jih lahko več).

5. Ali poleg emotikonov uporabljaš kakšne kratice iz angleščine?

- a) Da b) Ne

6. Če si na prejšnje vprašanje odgovorili z da, prosim, napiši, katere kratice največkrat uporabljaš.

7. Ali katero od navedenih kratic uporabljaš tudi v (fizičnih) pogovorih?

- a) Da b) Ne c) Občasno (Če si odgovoril za DA, kratico napiši na črto.)

8. Katero spletno/družabno/družbeno omrežje uporabljaš najpogosteje?

9. Ali poznaš pojma *frazeologija* in *frazem*?

- a) Da b) Ne c) Znano mi je

10. Če si na prejšnje vprašanje odgovorili z da, kako bi nekomu, ki teh izrazov ne pozna, razložil, kaj pomenita?
